

Alta og Omegn Turlag

Sør-Varanger Turlag

Naturvernforbundet
i Finnmark
Finnmärkku luonddugáhitenlihttu

NJFF
Finnmark

Hammerfest kommune

Postmottak@hammerfest.no

Kirkenes, 23.09.2021

Dette brevet sendes på vegne av 4H Finnmark, DNT Alta og Omegn turlag, DNT Sør-Varanger turlag, Naturvernforbundet Finnmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Finnmark og Norsk Ornitologisk Forening avd. Finnmark.

Høringsvar ang. lokalitet Ytre Torskefjord i Hammerfest kommune

Cermaq søker om ny oppdrettslokalitet i Hammerfest

Cermaq Norway AS har over lang tid etterspurt ny lokalitet for oppdrett av anadrom fisk. Søknad som nå er inne har utpekt Ytre Torskefjord som en god plassering for oppdrett av inntil 5999 tonn, som tilsvarer ved slaktevekt på 5 kg, 1 199 800 oppdrettslaks. Tidligere Kvalsund kommune av slo denne lokaliteten som oppdrettslokalitet tidligere. Det virker å være mangelfull kartlegging av biomangfoldet ved Ytre Torskefjorden og heller ikke en konkret beskrivelse av hvordan Cermaq skal avgi minst mulig avtrykk i naturomgivelsene.

FNF Finnmark mener lokaliteten gir klart for mange ulemper for arts mangfold, at området ikke er godt nok undersøkt og at lokaliteten vil få svært negativ betydning for villfisk som sjørøye og laks. Oppdrettslokaliteten vil også forringe opplevelsen av villmarks preg.

Trussel mot demokratiske prosesser?

FNF Finnmark fikk oversendt dokumentene etter søknad om innsyn. Det betyr at kommunen hadde dokumentene i elektronisk utgave. Etter dagens standard er det normal praksis å legge ut dokumenter fra en slik type søknad, og alle øvrige høringer på kommunens nettsider under høringsperioden. Dersom høringen skal være forankret i demokratiske prinsipper og med rett til opplysning og uttalelser kan det ikke være nok at hørings dokumenter ikke blir offentliggjort elektronisk. Dette er en høringsrunde for innbyggere, interesserte og de som vil bli påvirket av vedtak gjort i etterkant.

FNF Finnmark mener denne praksisen rundt en høring er svært lite demokratisk og at det ikke oppfyller kravene som er satt til kommunen.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
finnmark@fnf-nett.no | Storgata 5, 9900 Kirkenes | 904 11 343
organisasjonsnummer 916 589 050 | www.fnf-nett.no/finnmark

Forundring over saksfremgang

Fra vedlegg til søknaden, «Søknad om flytting av lokalitet 31917 Kirkeneset, økning av MTB og navnebytte, Cermaq Norway AS org nr 961 922 976».

Det er gitt dispensasjon fra arealplanen til dette tiltaket og utføres i samråd med pågående planarbeid i Hammerfest kommune" skriver Steinar Dalheim Eriksen fra Akvaplan-niva på vegne av Cermaq Norway AS og Jonny Opdahl.

Akvaplan-niva er et selskap som vanligvis utfører forundersøkelser og trendundersøkelser under drift, med andre ord – et firma som skal kontrollere oppdrettsindustrien. Akvaplan-Niva er også selskapet som skal koordinere lakseklyngen. Hvilken rolle har Akvaplan-niva i den aktive søknadsprosessen og høringen som nå er offentlig? Og hvordan sikrer Akvaplan-niva seg for å bevare sin rolle som kontrollør og koordinator på lakseklyngen?

Dispensjon ble gitt i oktober 2020 – kort tid etter første innspillsrunden til arealplanen i Hammerfest kommune. Søknad om dispensasjon i området er tidligere avslått av Kvalsund kommune, men nå gitt av Hammerfest kommune.

FNF Finnmark mener det er en mangel på respekt for innbyggere og interesser å gi dispensasjon i sluttfasen av en arealplan. Dispensasjonsbruken bør og skal være restriktiv, og kommunen, næringer og øvrige interesser må få mulighet til å gi innspill i høringer.

Konsekvensutredning av Ytre Torskefjord (Arealplan til Hammerfest kommune)¹

I kommunens arbeid med arealplanen har Ytre Torskefjord fått anbefaling med begrensinger/vilkår. Lokaliteten vil ha konsekvenser for fiskeri og må reduseres. Området kan ha negative konsekvenser for reindrift som har flyttlei og trekkveier i området.

Hensynet til reindrift er ivaretatt med unntak av ett område (VA219 i Ytre Torskefjorden) gjennom reduksjon av akvakulturområder og krav i bestemmelsene.²

Området VA219 avsettes til akvakultur etter ønske fra næringen til flytting av eksisterende anlegg i Kvalfjorden. Område deles opp i akvakultur og fortøyningsområde for å sikre tilgang til indre deler av fjorden. Området VKA212 avsettes til kombinert formål akvakultur/ferdsel, der kun fortøyninger er tillatt.³ At næringen selv ønsker området er ikke godt nok argument for at det skal etableres oppdrettsanlegg i Ytre Torskefjorden.

I utredningen om lokaliteten mangler det en viss forståelse av hvordan akvakultur påvirker andre interesser.

Under utredningstema:

---

¹ <https://hammerfest.kommune.no/f/p1/dfd2c4792-c29d-479a-a05e-609683ce86be/vedlegg-8-konsekvensutredning-for-enkeltomrader-070621.pdf>

² <https://hammerfest.kommune.no/f/p1/id7701ce4-561c-4407-848a-e096441c7b8e/planbeskrivelse-kpa-etter-oe-070621.pdf>

³ <https://hammerfest.kommune.no/f/p1/dfd2c4792-c29d-479a-a05e-609683ce86be/vedlegg-8-konsekvensutredning-for-enkeltomrader-070621.pdf>

Friluftsliv og rekreasjon vises det liten forståelse for hvordan slik type aktivitet vil bli påvirket av et oppdrettsanlegg. Halvparten av Ytre Torskefjorden er kartlagt som viktig friluftslivsområde. Den andre delen av fjorden er ikke kartlagt. Med den forstyrrelsen som medfølger ett anlegg på 81 000 m² med foringsflåte, aggregat, brønnbåt, annen type båttrafikk, blinkende lys, flombelysning, støy og lyd vil området karakter som viktig friluftsområde bli kraftig påvirket. I KU står det derimot: *Det vurderes at forslått tiltak ikke vil ha vesentlige negative konsekvenser for friluftsliv og rekreasjon.*

Biologisk mangfold: Det opplyses at området *Storneset er registrert som raste- og beiteområde for toppskarv. Arten er definert som livskraftig. Det vurderes at forslått tiltak ikke vil ha vesentlige negative konsekvenser for biologisk mangfold.* Det unnlates å nevne at toppskarv er en norsk ansvarsart hvor 25 % av europeisk bestand holder til i Norge. Det er heller ikke nevnt registreringer av oter som er rødlistet, atlantehavslaks som er en norsk ansvarsart⁴ eller dypvannsreke også en norsk ansvarsart. Alke med kategori sterkt truet er blitt observert i nærliggende område, samme med ærfugl som er nær truet. Til tross for disse registreringene ser det ut som det er mangelfulle undersøkelser ved lokaliteten da det viser seg at områder som blir godt kartlagt også får flere registreringer i artsdatabanken⁵. Heller ikke naturlig tilstedeværende arter som laks, sjørøye og hvitfisk er nevnt som arter som kan bli påvirket av akvakultur. Vi vet at laksesmolt svømmer nært land når de skal til storhavet, de vil komme i påvirkningsområdet for anlegget og kan bli påført lakselus som vil drepe laksesmolten. Atlantehavslaksen er i ferd med å komme på listen rødliste som «nær truet»⁶. Torsk og annen hvit fisk blir også direkte berørt av oppdrettsanlegg.

Vi behøver ikke å være i nærheten av oppdrettsanlegget. Vi får fisk som er førsprengt i hele fjorden⁷

Fiskeri: Låsetting av fisk henviser kommunen til Kvalfjorden. Konsekvensene for sjølaksefiske nevnes ikke, annet enn at det er tre slike plasser i nærliggende område. Det er rimelig å anta at disse plassene vil få redusert kvalitet som konsekvens av oppdrettsanlegget.

FNF Finnmark mener at det er mangelfull kunnskap som blir presentert om lokaliteten under arealplanarbeidet, og at dette ikke gir godt nok grunnlag for å gå videre med denne lokaliteten. Opplysninger som FNF presenterer her er åpent tilgjengelig på nett.

Plikt til KU av søker

Cermaq Norway AS viser til at de har lite lusepåslag på sine anlegg (sammenliknet med tilsvarende anlegg?), noe som kanskje kan stemme for 2021. Likevel viser en rask undersøkelse på BarentsWatch⁸ at Cermaq Norway AS flere ganger har gått over grensen for lus. De startet året med

---

⁴ <https://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2008/317.pdf>

⁵

[https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/835892,7863041/12/background/nibwmts/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22BoundingBox%22%3A%22POLYGON%20\(\(831692.7169894394%207860898.606912093%2C840091.7482394394%207860898.606912093%2C840091.7482394394%207865182.747537093%2C831692.7169894394%207865182.747537093%2C831692.7169894394%207860898.606912093\)\)%22%2C%22Style%22%3A1%7D](https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/835892,7863041/12/background/nibwmts/filter/%7B%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22BoundingBox%22%3A%22POLYGON%20((831692.7169894394%207860898.606912093%2C840091.7482394394%207860898.606912093%2C840091.7482394394%207865182.747537093%2C831692.7169894394%207865182.747537093%2C831692.7169894394%207860898.606912093))%22%2C%22Style%22%3A1%7D)

⁶ <https://ilaks.no/villaksen-naer-truet-pa-rodlisten/>

⁷ <https://www.nrk.no/trondelag/fiskere-har-solgt-torsk-som-er-full-av-lakselusmiddel--vet-ikke-om-det-er-farlig-1.14742706>

⁸ <https://www.barentswatch.no/fiskehelse/>

å bryte lusegrensa på lokaliteten Olderfjord i uke 1, i uke 2 på Store Lerresfjord og Storholmen. Uke 5 på Kråkevik der de og brøt grensa i uke 7. På Hamnefjord har de brutt grensa i ukene 21, 22 og 24.

Det har også vært tre meldte rømningsepisoder⁹ fra Cermaq i Finnmark i 2021. Komagnes, estimert ca. 1-19 stk., Husfjord 20-999 stk., Toknebuktneset 20-999 stk. og på tampen av fjoråret; Store Lerresfjord 30.12.20 1-19 stk. Dette kommer i tillegg til rømning fra andre akvakulturfirmaer. Den samlede belastningen av rømt fisk er en trussel om genpolen til atlantehavslaks.

Cermaq forteller at det er påvist arter av nasjonal forvaltningsinteresse. Disse er normalt forekommende i regionen og Cermaq vurderer at anlegg i Ytre Torskefjord ikke vil påvirke disse. Driftsområde 12 har flere andre lokaliteter med samme artsmangfold i omgivelsene, og det er ikke påvist negative konsekvenser for disse. **Når og hvordan måler man om disse har negativ konsekvens av oppdrettsanlegg?**

Det fortelles også at "Registrerte rødlistearter i området ved lokaliteten er naturlig forekommende. Både oter og sjøfugler som teist, alke, krykkje, lunde og terne kan trekkes til oppdrettsanlegg da disse fungerer som naturlige oppholdssteder for yngel og småfisk. Sjøfugl beiter blant merdene, og utsettes ikke for fare." FNF Finnmark lurer på hvor disse opplysningene kommer fra, finnes det forskning som kan vise disse påstandene? Observasjoner av fugl ved oppdrettsanlegg viser synkende bestander i nærheten. Oppdrettsanlegg fører til mer støy, lys og bevegelse som forstyrrer fugl. Lusemiddel skader krepsdyr som fugl livnærer seg på. Endringer av det fysiske området påvirker også fugl. Fugl som beiter rundt anlegget, vil også være i større fare for å henge seg fast og død i nøter og nett. Dessverre finnes det eksempler på at man får tillatelse til å skadefelle dyr og fugl som frekventerer anlegg, også eksempler på at slik tillatelse ikke blir gitt, men likevel forekommer¹⁰.

Med få registreringer i artsdatabanken, og hos miljødirektoratet samt Hammerfest kommune er det tydelig at det ikke har vært gjort gode nok og mange nok undersøkelser. Derfor er en KU, også fra søker viktig for å kunne avgjøre på riktig grunnlag om lokaliteten tåler ett oppdrettsanlegg.

Det bør være krav om mye mer omfattende kartlegging før oppstart, og under drift. Det er ikke bare bunnforhold som påvirkes, og det bør være oppdrettsselskapets ansvar å registrere endring og utvikling av biomangfoldet i området der det drives oppdrett¹¹.

FNF Finnmark mener at det ikke er nok å vise til mindre brudd på lusegrense enn øvrige aktører, som om dette er ett uttrykk for mindre påvirkning på villaks. Når Cermaq hevder at de har erfart liten påvirkning på arter av nasjonal forvaltningsinteresse og øvrig så etterspør vi dokumentasjon/forskning på dette. Vi mener at aktører som får tillatelse til å drive slik type aktivitet også burde forplikte seg til å kartlegge engen påvirkning og utvikling av det biologiske mangfoldet.

---

⁹ <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tall-og-analyse/Roemmingsstatistikk>

¹⁰ <https://www.nrk.no/trondelag/oppdrettere-vil-skyte-fugler-rundt-anleggene-1.13910034>

¹¹ <https://www.nrk.no/mr/sjofugl-og-pattedyr-forstyrres-av-oppdrettsanlegg-1.12815022>

Innspill til lokaliteten gjennom arbeid med arealplanen til Hammerfest kommune¹²

Fiskeridirektoratet: Vi fraråder bestemmelser som ikke vil ha noen virkning, punkt 5.3.6 i planbestemmelsene/retningslinjer akvakultur i Ytre Torskefjord.

Hammerfest kommunes svar: Innspillet tas til etterretning. Retningslinjer erstattes med rekkefølgebestemmelse om at anlegget i Kvalfjorden skal være avviklet før det kan etableres akvakultur i Ytre Torskefjord.

Helene Juliussen: Usikkerhet rundt KU og bruken av mulig inhabile aktører som kilde for faktagrunnlag. Forholdet til reindrift. Forholdet til tradisjonelt fiske.

Hammerfest kommunes svar: Kommunen har registrert gjennom presse og sosiale medier at det er uenighet mellom Vest Finnmark Kystfiskarlag og Hammerfest Fiskarlag rundt flere arealavsetninger i arealplanen. Hammerfest Kystfiskarlag kan uttale seg i plansaker uavhengig om lederen har flere styreverv eller eierinteresser. Forholdet til reindrift og tradisjonelt kystfiske og reindrift er tatt opp av sametinget i deres innspill og blir behandlet der.

RBD20: Vi går helt imot akvakultur VKA 212 og VA 219 i Ytre Torskefjord. Dette er i kjernen av gjenværende uberørt område på østsiden. Dette området er særdeles viktig kalvings og beiteland og med veldig smal trekk og flytteleie langs strandsonen. Planlagt tiltak vil helt klart være svært forstyrrende for reinsens bruk av område, og må ikke reguleres til akvakultur eller annen lignende aktiviteter.

Hammerfest kommunes svar: VA219 og VKA212 i Ytre Torskefjord beholdes for å kunne flytte eksisterende akvakulturanlegg fra Kvalfjorden til fordel for levende lagring/fangstbasert akvakultur.

Sametinget: VA219 Ytre Torskefjord Begrunnelse: Begrunnelse: naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse – bruk av sjø. Det nevnes også negative konsekvenser for reindrift og lakseplasser.

Hammerfest kommunes svar: Innsigelsen tas ikke til følge.

Troms og Finnmark fylkeskommune: VA219. Det er lagt inn en retningslinje med forutsetning for etablering av lokaliteten. Her vises det til at det blant annet er gjort en privatrettslig avtale mellom kommunen og en oppdrettsaktør vedrørende avvikling av et akvakulturanlegg i Kvalfjorden før et nytt akvakulturanlegg i Ytre Torskefjorden etableres. En slik privatrettslig avtale vil ikke være juridisk bindende med mindre den knyttes opp mot en konkret utbyggingsavtale. Som et alternativ vil vi anbefale at dere fastsetter en rekkefølgebestemmelse iht. PBL om at etablering og bruk av Ytre Torskefjord først kan skje når eksisterende anlegg i Kvalfjord er avviklet.

Hammerfest kommunes svar: Merknaden tas til følge.

Vest-Finnmark kystfiskarlag: Ytre Torskefjord. Viser til tidligere uttalelse hvor VFK er negativ til forslaget. Det er også private innsigelser på denne lokaliteten. Minst 3 sjølakseplasser på privat grunn blir berørt av reguleringen. Om Hammerfest kommune likevel velger å ta inn Ytre Torskefjord i Arealplan anmoder VFK om at også her fjernes areal for «kombiformål» og at det settes en strek mellom ytterpunktene på begge sider av fjorden mot Nordøst for å hindre at viktige garnfelt går tapt i fjord innløpet. VFK mener at både her og andre steder må utbygger kompensere for tapte sjølakseplasser.

Hammerfest kommunes svar: Akvakulturområde i Ytre Torskefjord videreføres i planforslaget.

---

¹² <https://hammerfest.kommune.no/f/p1/i9f184fdf-7147-412c-9348-cbd77c932589/vedlegg-10-innspill-ifm-oe.pdf>

Kommunen er åpen for videre dialog vedr. ev. tilpasning av området for å redusere negative konsekvenser for fiskeri.

Hammerfest kommune viser i sine svar at Ytre Torskefjord skal etableres som en oppdrettslokaltet. Det tas lite hensyn til innkommende svar og bekymringer om lokaliteten.

All in-all out

Det kommer ikke frem i søknaden at Cermaq har lovet å etterfølge all in-all out prinsippet. Det betyr at Ytre Torskefjord kan bli en lokalitet hvor man kan flytte fisk fra og fisk til anlegget. Det kalles splitting og gjøres for å kunne holde seg mest mulig nært taket av MTB. Denne praksisen kan bety økt trafikk og forstyrrelser, dårligere dyrevelferd og økt risiko for uhell.

Manglende kunnskap om effektene av utslipp av lusemiddel

På Cermaq sin lokalitet ved Storholmen kan man se at lokaliteten, nærmest alle år siden 2012, har brukt kjemiske avlusningsmidler (Deltamethrin, Azamethiphos, Emamectin benzoat, hydrogenperoksid eller annet virkestoff) (Barentswatch.no¹³). Siden 2020 har selskapet ved Storholmen brukt mekanisk fjerning av lus for å komme tilbake under lusegrensen som ble overskredet begge årene. Ved 5 av 7 Cermaq-anlegg i Altafjordsystemet (som har vært i full drift i 2020 og 2021) har selskapet heller valgt deltamethrin, hydrogen peroksid og emamectin benzoat fremfor mekanisk fjerning.

Av grunnleggende parasittologiske prinsipper er det klart at en nærmest dobling av antall verter på én lokalitet vil kunne føre til en nærmest dobling av antall parasitter som lakselus. Det har vært flere titalls års kamp fra forskningssiden for å fjerne tvil fra næringen om de harde fakta, men den tilnærmingen virker i dag akseptert.

I oversendelsesbrevet har Statsforvalteren konkludert med at effekten av lusemiddel kun vil være av lokalt omfang. Dette basert på spredning av avlusningsmidler og fortynnelse av enkelte avlusningsmidler nevnt eksempelvis, samt at studier har vist at sensitivitet overfor avlusningsmidler varierer mye mellom forskjellige arter (uten å presisere hvilken art eller i hvor stor grad).

Sannheten er at verken Statsforvalter, Havforskningsinstituttet, eller vi, vet i hvor stort omfang utslipp av avlusningsmidlene treffer det marine økosystem. Kunnskapsnivået er i utvikling, men ligger fremdeles lavt. De første resultatene viser at negative effekter varierer fra et produkt til et annet, og med varierte effekter på andre organismer enn lakselus fra liten til svært negative (HI risikovurdering for oppdrett 2021¹⁴).

Grunnleggende økologiske prinsipper: a) Bruk av ikke-selektive avlusningsmidler har mulige negative virkninger på alt fra tare til krepsdyr og fisk (Risikorapport 2021¹⁵). b) Avlusningsmidler brukes i et omfang som har en korrelasjon mellom tetthet av oppdrettslokaliteter og biomas per lokalitet, og dermed kan man ikke vurdere utslipp fra en lokalitet alene, om man skal gi en vurdering av påvirkningens omfang.

---

¹³ <https://www.barentswatch.no/fiskehelse/>

¹⁴ <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2021-8#sec-7-1>

¹⁵ <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2021-8#sec-7-1>

Økosystem i et kystområde er ekstremt komplekst og sammensatt, ytterst få studier har klart fange opp alle de økologiske interaksjonene (om noen i det hele tatt har klart det). Ettersom avlusningsmidler potensielt kan treffe hardt på elementer av det marine økosystem som spiller en nøkkelrolle, som for eksempel planktoniske krepsdyr, hadde føre-var prinsippet vært på sin plass.

Miljøforvaltning skal i aller høyeste grad være kunnskapsbasert. Med dagens begrensede kunnskapsgrunnlag om effekten av avlusningsmidler på det marine økosystem, er det svært vanskelig å ta gode forvaltningsbeslutninger. Der man kan anta ut ifra biomasse og tidligere erfaringer at det vil dukke opp et behov for bruk av avlusningsmidler, bør man enten ikke gi tillatelse, eller gi et tydelig pålegg om brakklegging ved overskridelse av lusegrense i konsesjonsdokumentene.

FNF Finnmark mener at anlegg bør lukkes slik at bruk av lusemiddel ikke vil være fullt så nødvendig som i dag. Det er viktig med føre-var prinsippet.

Rømt oppdrettslaks

Når en biomasse på 5999 tonn, som tilsvarer ved slaktevekt på 5 kg, 1 199 800 samles på ett sted, øker risikoen betraktelig for rømming av store omfang. Laksebestandene fra Altaelva og Repparfjordelva er allerede negativt påvirket av genetisk innblanding fra oppdrettslaks og har moderat genetisk tilstand (NINA. Genetisk påvirkning av rømt oppdrettslaks på ville laksebestander – oppdatert status 2020)¹⁶.

I år har det allerede rømt over 10 000 laks fra 2 lokaliteter i Altafjordsystemet (Davatluft og Toknebuktneset) (barentswatch.no, Fiskeridirektoratet), noe som tilsvarer ca. antall hunnlaks forventet i Altaelva etter gytebestandsmål.

Genetisk påvirkning fra oppdrettslaks er vurdert som den største risikofaktoren på norske laksebestander (Vitenskapelig råd for lakseforvaltning, årlige rapporter). Genetisk integritet er en dynamisk prosess, men også en svært langsom prosess som går i takt med miljøendringers tempo i elv og i sjø, fram mot en best mulig tilpasning av tilhørende laksebestander. Genetisk innblanding fra rømt oppdrettslaks av større omfang i en villaksbestand forårsaker svært raske genetiske endringer, med resulterende karakterendring for villaks dannet av et fraværende press fra naturmiljøets premisser hos oppdrettslaks. For å sette det på spissen - og for å ta et illustrativt eksempel; - Resultatet av Side 6 av 11 innblanding av oppdrettslaks som har vokst opp i flere generasjoner under menneskeskapte forhold, er sammenlignbart med innføring av puddelgener i en ulvebestand, med lignende resultater på overlevelse. På samme måte som i laksebestandene, vil puddelens gener forbli merkbare i ulvebestanden over lang tid om noen «puddelulver» har vært heldigere enn andre.

Uhell som forårsaker rømming er mange, og kildene til disse er til tider svært uforutsigbare. I tillegg til vanligere årsaker som manglende gode rutiner ved drift eller kollisjon med båt, har det hendt at en hval har havnet i merden, en ubåt har hengt seg fast i fortøyningen, snø eller steinras har skadet anlegg. Uansett hvor mye forhåndsregler næringen tar, er risiko for rømming alltid høyst til stede og konsekvensen er stor. Desto større biomasse det er oppsamlet på en lokalitet (i nærheten av to nasjonale laksevassdrag) desto større er risikoen for at disse blir raskt svært negativt påvirket i ubestemt tid.

---

¹⁶ <https://brage.nina.no/nina-xmllui/bitstream/handle/11250/2720874/ninarapport1926.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

FNF Finnmark anser risikoen med en total biomasse på 5999 tonn eller 1,19 millioner oppdrettslaks på én lokalitet, i direkte nærhet til nasjonalt laksevassdrag, som sterkt i strid med verneformålet fremstilt i forskrift om beskyttelse av laksebestander. Noen vil argumenter for at det omsøkte tiltaket ligger utenfor det beskjedne arealet som er avsatt til nasjonal laksefjord. Ettersom tiltaket ligger i akkurat samme fjordsystem som brukes av villaks for både ut- og innvandring til og fra Altaelva og Repparfjordelva, spiller det i virkeligheten ingen rolle om tiltaket ligger i selve området avsatt som nasjonal laksefjord eller rett utenfor.

ILA virus

Siden midten av 2020 er det registrert tilfeller av ILA virusjukdom ved 7 oppdrettsanlegg mellom munningene av Altaelva, Repparfjordelva og yttersida av Sørøya.

Havforskningsinstituttet omtalte i sin risiko rapport for oppdrett 2021 følgende:

Konsekvensene av smittespredning fra oppdrett til villaks vil kunne variere fra få eller ingen, til alvorlige epidemier med potensiale til å utrydde bestander

(...)

Samtidig er kunnskapen om virus sin rolle i økosystemene våre i stor grad ukjent. En slik kunnskapsmangel vanskeliggjør gode forvaltningsbeslutninger og øker sannsynligheten for at alvorlige problemer oppdages sent og i verste fall så sent at det påfører samfunnet store kostnader å rette opp igjen ødeleggelsene, om det i det hele tatt er mulig.

Smitten kan videreføres til laks som svømmer i nærheten av anleggene, fra rømt oppdrettslaks som svømmer i fjordsystem og i elva, samt fra sjøørret som kan virke som en frisk bærer av viruset.

En biomasse på en lokalitet viser fisketettheten og smitemuligheter mellom individer. Det vil også representere en større smittekilde for villfisk under ILA-utbrudd, samt føre til store konsekvenser for oppdrettsfisk og oppdrettere når 1,19 millioner fisk blir pålagt slakting før de har nådd slaktevekt, samt et uholdbart matsvinn.

Det er nylig rømt over 10 000 oppdrettslaks. En betydelig mengde av fisken svømmer mest sannsynlig i fjordsystemet og en andel kommer opp i vassdragene i 2021 for å gyte. De vil kunne føre ILA-V fra anlegg til anlegg, og til villaks i elvene og fjordsystem, med de potensielle katastrofale effektene påpekt ovenfor. Vel å merke her er at siste risikovurdering fra HI for produksjonsområde 12 ang. ILA ble utarbeidet før de nevnte utbruddet i området.

Villmarkspreget område

Lokaliteten Ytre Torskefjord ligger i det som er markert som villmarkspreget område. Et villmarkspreget område er en type areal som ligger minst 5 kilometer fra nærmeste tyngre inngrep. Miljødirektoratet har per nå ikke tatt stilling til om oppdrettsanlegg reduserer graden av villmarkspreget natur. FNF Finnmark etterspør en avklaring på dette. Etter FNF Finnmark sitt syn vil et anlegg som her omsøkt være i kategorien tyngre inngrep. Anlegget krever stort areal. Det vil bli økt trafikk med brønnbåter og andre forsyningsbåter. Flombelysning til alle døgnets tider for å hindre fiske fra å bli gytemoden og blinkende lys. Det vil være utslipp fra anlegget. Det vil være forstyrrende lyd og lukt fra anlegget. Anlegget vil også påvirke ville arter i området både i sjøen og på land. Noen

arter vil sky vekk fra området, noen arter vil bli tiltrukket og noen arter vil bli direkte påført negative konsekvenser. Sett i sammenheng med opplevelsen av friluftsliv i området vil området tape sitt villmarksprege. Villmarkspregede områder er under sterkt press i Finnmark, vi har allerede tapt mye. Sist i arealplanen til Hammerfest kommune stilles det spørsmålstegn ved om en mindre kraftledning og åtte hytter kvalifiserer som tyngre teknisk inngrep. Dersom det er holdningen til Hammerfest kommune er det nærliggende at kommunen klassifiserer ett oppdrettsanlegg på 81 000 m² pluss foringsflåte som tyngre teknisk inngrep¹⁷ (Flytende oppdrettsanlegg med plastmerder i bur 2x5, totalt 10 bur å 90x90 meter, med egen foringsflåte.). I tillegg kommer økt trafikk og støy.

FNF Finnmark hevder at oppdrettslokaliteten ved Ytre Torskefjord vil forringe det villmarkspregede området i Hammerfest kommune.

Økt utslipp av klimagass

Ved å flytte lokaliteten til Cermaq fra Ytre Forsøl til Ytre Torskefjord vil gi ett direkte økt klimagassutslipp. Ytre Torskefjord ligger vesentlig lengere unna nødvendig infrastruktur og personale, noe som vil medføre lengre reisevei og økt trafikk for levering av ansatte, utstyr, drivstoff, fôr og fisk. Denne trafikken vil også føre til forstyrrelser i et mye større område enn bare selve lokaliteten. Hammerfest kommune må ta sitt ansvar for å redusere klimagassutslipp og bevare naturområder som vi er avhengige av.

FNF Finnmark frykter økt bidrag til klimagassutslipp ved denne lokaliteten.

Låsettingsplassen i Ytre Torskefjord

Ytre Torskefjorden er i arealplanen fra Kvalsund kommune avsatt til låssetting av fisk. Gjeldene arealplan (ny arealplan for Hammerfest er ikke vedtatt) for Hammerfest kommune viser ikke til akvakultur i Ytre Torskefjord. Området er derfor fremdeles avsatt til låssetting av fisk. Låssetting av fisk vil ikke bli mulig i indre eller ytre del av området dersom det blir etablert et oppdrettsanlegg med de målene som er fremsatt i søknaden. Kommunen viser til interesse motsetninger i forslag til ny arealplan. Interesse motsetningene er mellom fiskeriinteresser og akvakultur. Det nevnes at låssettingsplassen ikke vurderes som viktige per i dag, men at det kan bli viktig i fremtiden.

¹⁷ Søknadsskjema for akvakultur i flytende anlegg - Cermaq Norway AS

Kvalfjorden utpekes som areal for låssetting mens eksisterende akvakulturanlegg flyttes til Ytre Torskefjord.

Gjeldene arealplan viser at området er avsatt til låssetting. Muligheten for låssetting vil bli umulig ved oppdrett ved lokaliteten.

Oppsummering

FNF Finnmark mener denne praksisen rundt denne høring er svært lite demokratisk og at det ikke oppfyller kravene som er satt til kommunen.

FNF Finnmark mener det er en fullstendig mangel på respekt for innbyggere og interesser å gi dispensasjon i sluttfasen av en arealplan. Dispensasjonsbruken bør og skal være restriktiv, og kommunen, næringer og øvrige interesser får mulighet til å spille inn høringsbrev i arealplaner.

FNF Finnmark mener at det er mangelfull kunnskap som blir presentert om lokaliteten under arealplansarbeidet, og at dette ikke gir godt nok grunnlag for å gå videre med denne lokaliteten. Opplysninger som FNF presenterer over er åpent tilgjengelig på nett.

FNF Finnmark mener at det ikke er nok å vise til mindre brudd på lusegrense enn øvrige aktører, som om dette er ett uttrykk for mindre påvirkning på villaks. Når Cermaq hevder at de har erfart liten påvirkning på arter av nasjonal forvaltningsinteresse så etterspør vi dokumentasjon/forskning på dette. Vi mener at aktører som får tillatelse til å drive slik type aktivitet også burde forplikte seg til å kartlegge engen påvirkning og utvikling av det biologiske mangfoldet.

Hammerfest kommune viser i sine svar at Ytre Torskefjord skal etableres som en oppdrettslokalitet. Det tas lite hensyn til innkommende svar og bekymringer om lokaliteten.

FNF Finnmark mener at anlegg bør lukkes slik at bruk av lusemiddel ikke vil være fullt så nødvendig som i dag. Det er viktig med føre-var prinsippet.

FNF Finnmark anser risikoen med en total biomasse på 5999 tonn eller 1,19 millioner oppdrettslaks på én lokalitet, i direkte nærhet til nasjonalt laksevasdrag, som sterkt i strid med verneformålet fremstilt i forskrift om beskyttelse av laksebestander. Noen vil argumenter for at det omsøkte tiltaket ligger utenfor det beskjedne arealet som er avsatt til nasjonal laksefjord. Ettersom tiltaket ligger i akkurat samme fjordsystem som brukes av villaks for både ut- og innvandring til og fra Altaelva og Repparfjordelva, spiller det i virkeligheten ingen rolle om tiltaket ligger i selve området avsatt som nasjonal laksefjord eller rett utenfor.

Det er nylig rømt over 10 000 oppdrettslaks. En betydelig mengde av fisken svømmer mest sannsynlig i fjordsystemet og en andel kommer opp i vassdragene i 2021 for å gyte. De vil kunne føre ILA-V fra anlegg til anlegg, og til villaks i elvene og fjordsystem, med de potensielt katastrofale effektene påpekt ovenfor. Vel å merke her er at siste risikovurdering fra HI for produksjonsområde 12 ang. ILA ble utarbeidet før de nevnte utbruddet i området.

FNF Finnmark hevder at oppdrettslokaliteten ved Ytre Torskefjord vil forringe det villmarkspregede området i Hammerfest kommune.

FNF Finnmark frykter økt bidrag til klimagassutslipp ved denne lokaliteten.

Gjeldene arealplan viser at området er avsatt til låssetting. Muligheten for låssetting vil bli umulig ved positivt vedtak.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Per Erik Motrøen

Per Erik Motrøen
Koordinator
FNF Finnmark

